

Reálné gymnázium a základní škola
města Prostějova, Studentská ul. 2

Dokument č.

22.04

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Č. j.: RG a ZS/ 462/2020

Spisový znak: 1.1.1

Skartační znak: A10

Vypracoval: Silvie Hrazdilová

Schválil: RNDr. Ing. Rostislav Halaš, ředitel školy

Pedagogická rada projednala dne: 26. 8. 2020

Dokument nabývá účinnosti dne: 1. 9. 2020

Obsah

Obsah.....	2
1. ÚVOD	3
2. MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY	4
2.1. Umístění a materiální vybavení.....	4
2.2. Ekonomické podmínky	5
2.3. Personální zajištění.....	5
2.4. Spolupráce s ostatními subjekty	5
2.5. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	5
2.6. Organizační uspořádání, provozní doba.....	6
2.7. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání žáků	6
2.8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKY NADANĚ	7
3. FORMY, DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	7
3.1. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	7
3.1.1. Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost	7
3.1.2. Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost	8
3.1.3. Nabídka spontánních činností	8
3.1.4. Osvětová činnost	8
3.1.5. Individuální práce.....	8
3.2. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
4. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	9
4.1. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	9
4.2. KLÍČOVÉ KOMPETENCE	9
4.2.1. Kompetence k učení (K 1)	10
4.2.3. Kompetence komunikativní (K 3).....	10
4.2.4. Kompetence sociální a personální (K 4)	10
4.2.5. Kompetence občanské (K 5)	10
4.2.6. Kompetence pracovní (K 6)	10
4.2.7. Kompetence k trávení volného času (K 7)	11
5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	11
5.1.1. Místo, kde žijeme	12
5.1.2. Lidé kolem nás	13
5.1.3. Lidé a čas.....	14
5.1.4. Rozmanitosti přírody.....	15
5.1.5. Člověk a jeho zdraví.....	16
5.1.6. Hudební výchova.....	17
5.1.7. Výtvarná výchova	18
5.1.8. Tělesná výchova	19
5.1.9. Pracovní výchova	20
5.1.10. Literární výchova	21
5. 2. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	22
5.3. ZÁJMOVÉ KROUŽKY	23
5.3.1. Hry s pohybem	24
5.3.2. Loutkový kroužek	25
5.3.3. Bijásek.....	26
5.3.4. Pracovně-výtvarných dovedností	27
5.3.5. Jóga pro děti	29
5.3.3. Malý zdravotník	30

1. ÚVOD

Školní družina je součástí školy a v historickém vývoji našeho školství získala nezastupitelné místo. V oblasti výchovně vzdělávací práce navazuje na činnost školy a přispívá k obecnému cíli – připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování napomáhat k vybavení žádanými **kompetencemi** – vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami.

V návaznosti na nový školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) probíhají ve školství změny zpracování školních vzdělávacích programů (ŠVP). Také školní družina (ŠD) zpracovává svůj ŠVP, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání, ve kterém jsou stanoveny:

- Cíle základního vzdělávání,
- klíčové kompetence,
- průřezová témata,
- vzdělávací oblasti.

Pro ŠD není vydán samostatný Rámcový vzdělávací program, a proto si vybírá z Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání cíle a kompetence, které bude rozvíjet svými specifickými prostředky a tím doplní výchovně-vzdělávací činnost školy. Tematicky bude navazovat na 1. – 3. ročník školy. Před zahájením práce na ŠVP školní družiny byla provedena SWOT analýza a získané informace byly využity při zpracování ŠVP.

Pro zjednodušení v celém textu užíváme pojem vychovatel a myslíme tím i vychovatelky. Obdobně pojem žák zahrnuje i žákyně.

Poslání školní družiny

Školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb.) v § 111 zařazuje ŠD do oblasti zájmového vzdělávání a ukládá poskytovat účastníkům naplnění volného času zájmovou činností. Další podrobnosti upravuje vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. ŠD plní několik funkcí a naším cílem je co nejlépe naplňovat tyto funkce:

1. Sociální - péče o mladší žáky zaměstnaných rodičů.
2. Relaxační - umožňuje žákům věnovat se odpočinkovým činnostem, aktivitám podle vlastního výběru a realizaci zálib.
3. Regenerační - pomáhá k regeneraci sil po vyučování.
4. Kompenzační - zejména pohybové aktivity jsou žádoucím protikladem sedavého zaměstnání při vyučování.
5. Výchovné - ŠD je významným výchovným prvkem, činnost je cílevědomě řízena kvalifikovaným vychovatelem.

Poslání vychovatele

Vychovatel ve školní družině má významné místo ve školské soustavě především pro žáky od 1. do 3. ročníku, protože děti zaměstnaných rodičů tráví v ŠD denně 3 – 6 hodin. Pobyť ve ŠD se stává významným formativním činitelem probíhajícím pod vedením kvalifikovaného vychovatele.

Posláním vychovatele je zejména:

- Být iniciátorem a průvodcem žáka při činnostech,
- navozovat program a tento přímo či nepřímo řídit,

- probouzet v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a vnímat podněty,
- podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost žáka, chuť objevovat nové,
- posilovat odvalu a zájem projevit se, ukázat, co všechno zvládne,
- provádět hodnocení činnosti. Žádoucí projevy přiměřeně oceňovat a chválit.

Vychovatel rozvíjí u dětí zejména:

- Sociální kompetence – zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou,
- schopnost přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti,
- základy pro celoživotní učení,
- schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Vychovatel bude při práci dodržovat tyto požadavky na pedagogiku volného času:

- Pedagogického ovlivňování volného času,
- dobrovolnosti,
- zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti,
- aktivity,
- citlivosti a citovosti,
- seberealizace.

Základní principy práce ve školní družině

Základním prostředkem práce ve ŠD je hra, která přináší kladné emoce a navozuje nové zážitky (zážitková pedagogika), nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném nebo navozeném prostředí. Podmínkou je přitažlivý námět. Hra vede k řešení úkolů individuálně nebo v týmu, vede žáky k dodržování stanovených pravidel, učí přijímat výhru i prohru. Napomáhá rozvoji různých složek osobnosti – samostatnosti, zodpovědnosti, tvořivosti, rozhodnosti, schopnosti týmové spolupráce, taktickému myšlení a strategickému plánování. Umožňuje lepší poznání sebe samého, buduje psychickou odolnost, sebevědomí a sebedůvěru, navozuje kladné emoce.

2. MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

2.1. Umístění a materiální vybavení

Školní družina je umístěna ve 2. patře pavilonu F. Celé patro je vyhrazeno pro družinu a má k dispozici tyto prostory:

- 5 tříd, z toho 2 třídy jsou odděleny zatahovacími dveřmi, takže v případě potřeby vzniká velká místnost,
- herna ŠD,
- knihovna,
- sborovna vychovatelek,
- WC,
- k činnosti venku je využíván školní dvůr a hřiště školy,
- škola má bezbariérový přístup a výtahy v budově.

K dispozici jsou hračky, učební pomůcky, CD přehrávače, knihy a dětské časopisy. Dále jsou k využití koloběžky, kola, skateboardy, základní sportovní vybavení. Zájmové kroužky mohou využívat toto vybavení:

- hry s pohybem - malou školní tělocvičnu v přízemí,
- loutkový kroužek - přenosnou scénu a loutky,
- jóga pro děti - malou školní tělocvičnu v přízemí.

2.2. Ekonomické podmínky

Školní družina je financována z několika zdrojů:

- ze státního rozpočtu se financování pedagogické práce odvíjí od PHmax. PHmax se stanoví v závislosti na organizační struktuře školní družiny.
- ze státního rozpočtu dostává příspěvek na pomůcky.
- ze státního rozpočtu dostává příspěvek na další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- z příspěvku zřizovatele jsou hrazeny provozní náklady.
- z příspěvku od Klubu přátel školy jsou pořizovány pomůcky a hračky.

Úplatu za docházku do ŠD stanovuje ředitel školy. Ředitel školy může rozhodnout o snížení nebo prominutí úplaty na základě žádosti zákonných zástupců a předložených dokladů.

2.3. Personální zajištění

Kvalifikovanost - všechny vychovatelky mají vzdělání v oboru vychovatelství na SŠ.

Další vzdělávání vychovatelek je zajišťováno podle potřeby. Všechny vychovatelky absolvovaly školení práce na počítači a získaly stupeň „P“, školení v oblasti bezpečnosti a řešení problémových situací z pohledu práva. Současně jsou vychovatelky proškoleny k organizování a poskytnutí první pomoci. Pro získávání nových poznatků je pořizována odborná literatura. Vychovatelky navazují na vlastní kladné a osvědčené zkušenosti z pedagogické praxe.

2.4. Spolupráce s ostatními subjekty

S rodiči je ve většině případů velmi dobrá spolupráce. Na začátku školního roku dostanou potřebné informace ústně i písemnou formou. Příchod do budovy školy je povolen pouze zákonným zástupcům žáků z prvních tříd, z ulice Tylova, a to jen při doprovodu dětí do ranní družiny. Odchody žáků ze ŠD jsou umožněny pouze ve stanovených časech.

Rodiče podle možnosti pomáhají i malými sponzorskými dary, nebo navštěvují akce školní družiny (např. vystoupení loutkového kroužku, akce školy, zahájení školního roku, soutěže ŠD, adventní koncert).

Spolupráce s Klubem přátel školy probíhá dlouhodobě. Výbor přispívá každý rok finanční částkou na materiální vybavení ŠD. Spolupracujeme také při pořádání tradičního Dne dětí na škole – „Veselé sportovní odpoledne“.

Velmi dobrá je spolupráce vychovatelek s učiteli 1. stupně. Společně řeší problémy ohledně žáků, podle potřeb si vzájemně vycházejí vstříc. Žáci v družině vyrábějí dárky pro zápis do 1. tříd. Vychovatelky se zúčastňují školních výletů.

Pro zajištění pestrého programu probíhá spolupráce také s knihovnou, dopravním hřištěm, hvězdárnou, ekocentrem Iris, městskou policií.

2.5. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Škola věnuje soustavnou pozornost bezpečnosti a hygieně. Je zpracována Analýza nebezpečí. Pravidelně probíhají kontroly na vyhledávání rizik, aby byla zajištěna bezpečnost všech prostor ve škole a družině odpovídající příslušným vyhláškám. Všechny prostory také odpovídají hygienickým normám. Každý rok probíhá školení zaměstnanců a poučení žáků.

Školní jídelna zajišťuje obědy pro žáky a zaměstnance přímo v budově. V odpoledních hodinách vychovatelky zajišťují pitný režim / příprava vody se šťávou /.

Ve sborovně vychovatelek ŠD je umístěna lékárnička, která se pravidelně doplňuje. Ve sborovně je také telefon pro případné přivolání lékařské pomoci a vyvěšený traumatologický plán první pomoci.

Režim dne je upraven tak, aby zajistil žákům vhodnou strukturu činnosti během pobytu. Umožňuje, jak odpočinek po vyučování, tak dostatek pohybových aktivit.

Z hlediska psychosociálních podmínek je ve ŠD vytvářeno zdravé sociální klima s prvky partnerství, pozitivní nálada u žáků, individuální přístup, ochrana osobnosti, respektování práv a individuálních možností. Umožňuje žákům naplňování jejich zájmů a potřeb nabídkou různých činností.

Prevence sociálně patologických jevů prolíná soustavně celou prací vychovatelů. Je nutné předcházet zejména těmto projevům: šikanování, vandalismu, různým formám násilného chování, xenofobii, rasismu – vzhledem k přibývajícimu počtu žáků různých národností. Problematika je zařazena do vzdělávacího tématu Lidé kolem nás a průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova.

2.6. Organizační uspořádání, provozní doba

Školní družina má 6 oddělení s celkovým počtem 180 žáků. Provozní doba je stanovena: ranní družina 6.30 – 8.00 hod., odpolední 11.40 – 17.00 hod.

Žáky zapsané do ŠD přebírá vychovatel od třídního učitele a odvádí je do ŠD. Žáky si vyzvedávají zákonní zástupci ve stanovených časech před budovou školy.

Zákonní zástupci jsou kontaktu s vychovatelkami. Pro předání písemných informací vychovatelky používají notýsky nebo žakovské knížky, případně jiné písemnosti.

2.7. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání žáků

Zákonní zástupci přihlašují žáka formou přihlášky k zájmovému vzdělávání, kde jsou časově vyznačeny odchody žáka a osoby, kterým je předáván. Kapacita ŠD je 180 žáků. O zařazení dětí rozhoduje ředitel školy až do naplnění kapacity podle kritérií uplatněných v následujícím pořadí:

- navštěvovaná třída ZŠ - 1., 2., 3., v případě volné kapacity 4. třída,
- dojíždějící žák,
- dle aktuální situace zákonných zástupců k 1. 9. aktuálního školního roku,
- individuální situace žáků - sourozenec, který již navštěvuje ŠD (1. tř.),

- dále bude přihlédnuto k jiným okolnostem, vyžadujícím zvláštní zřetel (zdravotní důvody),
- termín odevzdání přihlášek do ŠD do 20. 6. předcházejícího školního roku. V nerozhodných případech rozhodne losování mezi zákonnými zástupci žáků se stejným počtem bodů.

Uzavření a vyhodnocení zápisu je 25. 6. před aktuálním školním rokem.

Z kapacitních důvodů nemusí být zařazen do ŠD:

- žák, jehož zákonní zástupci nezaplatili úplatu na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny,
- žák, který soustavně porušuje, nebo výrazně porušil pravidla chování dané vnitřním řádem ŠD.

Ukončení docházky v průběhu školního roku musí být provedeno písemně.

Při nevyzvednutí žáka ze ŠD do konce provozní doby ŠD se vychovatel telefonicky spojí se zákonnými zástupci žáka, nebo jimi pověřenými osobami a domluví čas předání dítěte s tím, že je možné, po telefonické konzultaci se zákonným zástupcem, dítě odevzdat i jiné osobě, než osobě, která byla zákonným zástupcem k vyzvednutí dítěte z družiny pověřena v písemné přihlášce. Pokud je tento postup bezvýsledný, postupuje vychovatelka následovně:

- kontaktuje pracovníka orgánu péče o dítě prostřednictvím Policie ČR,
- kontaktuje příslušného pracovníka magistrátu města Prostějova.

Do ŠD mohou být umístěni krátkodobě i žáci nepřihlášení k pravidelné docházce z vážných rodinných důvodů po domluvě s vedoucím vychovatelem.

2. 8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKY NADANÉ

Školní družina je připravena zabezpečovat vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – žáky nadané. Pokud žák dochází do školského zařízení, které se podílí na vzdělávání žáka (zejména v případě zájmového vzdělávání) a charakter jeho obtíží to vyžaduje, informuje škola tato zařízení o charakteru podpory žáka školou tak, aby i tato zařízení respektovala vzdělávací potřeby žáka. Podpůrná opatření směřují k naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, které nevyžadují opatření s normovanou finanční náročností, přitom pokud jsou účelné mohou podporovat žáka v celém průběhu vzdělávání. Vychovatelé školní družiny úzce spolupracují s třídními učiteli při tvorbě plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu a s poradenskými organizacemi. Škola a školní družina, která se podílí na vzdělávání žáka, postupují za účelem jeho podpory ve vzájemné součinnosti.

Pro podporu žákovy práce se doporučuje nabídka volnočasových aktivit a podpora rozvoje zájmů žáka. Mimořádně nadaným žákům školní družina umožňuje využívat knihovnu ŠD, deskové hry, hlavolamy, stavebnice. Nadané žáky zapojujeme do řízení skupin, organizováním některých činností, soutěží, podporujeme jejich mimoškolní vzdělávání a vedeme je k rozvíjení pohybových dovedností. Přispíváme k rozvoji osobnostní výchovy a vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným žákům, k toleranci a ochotě pomáhat.

3. FORMY, DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Činnost školní družiny upravuje vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. V souladu s citovanou vyhláškou se činnost dělí na pravidelnou, příležitostnou, nabídku spontánních aktivit, osvětovou a individuální.

3.1.1. Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Pravidelná činnost tvoří základ práce ŠD. Žáci jsou rozděleni do 6 oddělení. V odděleních je organizována podstatná část výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti. Jedná se zejména o organizované aktivity zaměřené na pohybovou, pracovní, výtvarnou a hudební výchovu. V náplni nechybí dopravní a přírodovědná výchova.

Pro rozvíjení schopností žáků pracují **zájmové kroužky**:

• hry s pohybem	1x týdně
• loutkový	1x týdně
• bijásek	2x za měsíc
• pracovní-výtvarných dovedností	1x týdně
• jóga pro děti	1x týdně
• malý zdravotník	1x týdně

3.1.2. Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Pro uplatnění zájmů a dovedností žáků jsou v průběhu školního roku organizovány příležitostné akce zaměřené na různé oblasti vzdělávání. Zpravidla se jedná o akce celé družiny. Připraveny jsou i projekty, které napomohou zábavnou formou k rozšíření vědomostí žáků. Některé akce jsou již tradiční a opakují se každý rok, jiné se pořádají v daném roce podle aktuálních zájmů. Jsou to:

- návštěva dopravního hřiště	- vánoční posezení
- soutěž taneční	- Den Země
- soutěž ve zpěvu	- loutková představení
- besedy s příslušníky městské policie	- malování na chodníku.
- soutěže atletické	
- spolupráce s městskou knihovnou	

3.1.3. Nabídka spontánních činností

Spontánní aktivity umožňují žákům vybírat si z nabízených příležitostí činnost podle vlastních zájmů. Ve ŠD mohou využít prostory a vybavení k hrám, tvořivosti, rozvíjení fantazie. Žáci mohou přecházet z jednoho oddělení do druhého. Využít mohou například hernu ŠD, poslech hudby, knihovnu, počítače s připojením na internet, stolní hry, hračky. Na školním dvoře a hřišti mohou využít koloběžky, kola, stolní tenis, míčové hry.

3.1.4. Osvětová činnost

Spočívá ve shromažďování a poskytování informací žákům o možnostech využívání volného času apod. Součástí je i prevence sociálně patologických jevů.

3.1.5. Individuální práce

Individuální práce se žáky je běžnou součástí práce vychovatelů. Může mít různou podobu: a) práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (viz kapitola 2.4.), b) pomoc při řešení individuálních problémů žáků, c) řešení výchovných problémů žáků, d) příprava na vyučování - je prováděna podle individuálních potřeb žáků a na základě dohody s rodiči (nikoliv před 16. hodinou, vychovatelka žákům úkoly neopravuje).

3.2. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Délka vzdělávání ve školní družině je stanovena na jeden školní rok, protože každý rok se složení žáků ve ŠD mění. ŠVP současně umožňuje pružně reagovat na skutečnost, že část žáků navštěvuje školní družinu 2 – 3 roky a přiměřeně k tomu obsah upravovat v rámci daných tematických plánů.

Pro konkretizaci obsahu činnosti a příležitostných akcí je zpracován plán práce na daný školní rok.

4. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

4. 1. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Obecné cíle vzdělávání jsou uvedeny v § 2 a § 44 zákona č. 561/2004 (školský zákon) a v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání v kapitole 3.2. Na základě těchto obecných cílů jsme si stanovili konkrétní cíle vzdělávání v naší školní družině.

Konkrétní cíle vzdělávání:

- Pobytu ve školní družině využít jako příležitost k naplňování volného času a seznamováním s nabídkou různých činností přispívat k výchově k volnému času,
- individuální přístup, posilování sebevědomí u plachých žáků, naslouchání žákům, zájem o jejich problémy,
- zajistit, aby prostředí pro činnost ve ŠD bylo vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté,
- vytvářet příznivé sociální klima, pozitivní náladu u žáků v době pobytu ve ŠD,
- nechat žáky projevovat se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem,
- dosáhnout stavu, aby se žáci cítili jistě, bezpečně, radostně, spokojeně,

- získat důvěru žáků a v případě potřeby jim pomáhat při řešení vážných problémů,
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví,
- činností ve ŠD rozvíjet zájmy, tvořivost, nadání a talent žáků,
- činnosti využít k posilování charakterových vlastností jako je trpělivost, pečlivost, přesnost, estetika,
- respekt k individuálním zájmům a potřebám žáků, napomáhat k rozšiřování znalostí o právech dítěte,
- umožnit žákům podílet se na tvorbě programu,
- hraní žáků v kolektivu, zejména pohybové aktivity, chápat jako předcházení negativním jevům spotřební společnosti,
- prevence sociálně patologických jevů.

4. 2. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Zájmové vzdělávání ve školní družině bude přispívat svými specifickými prostředky k vytváření kompetencí na úrovni, která je pro jednotlivé žáky dosažitelná. Bude uplatňován komplexní přístup při výchovně vzdělávací práci. Rozvíjet budeme tyto klíčové kompetence:

4.2.1. Kompetence k učení (K 1)

Žák - klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získávané vědomosti dává do souvislostí,
 - získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích,
 - umí zhodnotit své výkony a výkony druhých,
 - zúčastňuje se soutěží pořádaných ve ŠD,
 - má možnost realizovat vlastní nápady,
 - rozšiřuje poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky.

4.2.2. Kompetence k řešení problémů (K 2)

Žák - všímá si dění i problémů ve svém okolí,
 - problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti a svého úsudku, postupuje cestou, pokusu a omylu, zkouší, experimentuje,
 - rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení,
 - chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli,
 - započaté činnosti dokončuje.

4.2.3. Kompetence komunikativní (K 3)

Žák - vyjadřuje vhodně formulovanými větami své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi,
 - komunikuje vhodně a bez ostychu s vrstevníky i dospělými ve škole i mimo školu,
 - komunikuje kultivovaně,
 - umí se zapojit do diskuse, vystoupit před kolektivem, obhajovat svůj názor a

vyslechnout názory druhých.

4.2.4. Kompetence sociální a personální (K 4)

- Žák
- chápe, že za sebe i své jednání odpovídá, umí nést důsledky za svá rozhodnutí,
  - projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, umí pomáhat slabším,
  - rozpozná vhodné a nevhodné chování,
  - vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit,
  - ve skupině spolupracuje, učí se týmové práci, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis,
  - je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi,
  - zná a umí v praxi uplatňovat zásady společenského chování.

4.2.5. Kompetence občanské (K 5)

- Žák
- uvědomuje si svá práva a povinnosti, respektuje práva druhých,
  - k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědoměle,
  - dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých, používá bezpečně nástroje, materiál a vybavení,
  - chápe význam tradic a kulturního dědictví, seznamuje se s významnými svátky a výročími,
  - podle svých možností přispívá k ochraně životního prostředí - odhaduje rizika svých nápadů.

4.2.6. Kompetence pracovní (K 6)

- Žák
- svoje činnosti se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit,
  - zúčastňuje se pestré nabídky zájmové činnosti ve ŠD, z nichž některé mohou ovlivnit volbu povolání,
  - při pracovních činnostech dodržuje zásady bezpečnosti podle pokynů vychovatele,
  - dodržuje stanovené pracovní postupy,
  - při práci využívá znalosti a zkušenosti získané při vzdělávání,
  - vybavení družiny, školy a města chápe jako výsledek práce mnoha lidí, chápe jejich společenský význam a chrání jej před poškozováním.

4.2.7. Kompetence k trávení volného času (K 7)

- Žák
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času,
  - umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic,
  - rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech,
  - činnosti ve volném čase využívá k vytvoření návyků pro udržení zdravého životního stylu,

5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina vycházela při zpracování ŠVP z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vzdělávací obsah je zpracován s využitím těchto částí Rámcového vzdělávacího programu (čísla v závorce jsou označením příslušných částí v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání):

- vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, (5.4.1.) určený pro 1. stupeň ZŠ. Obsahuje pět témat: Místo, kde žijeme,
Lidé kolem nás,
Lidé a čas,
Rozmanitosti přírody,
Člověk a jeho zdraví.
- hudební výchova (5.7.1.),
- výtvarná výchova (5.7.2.),
- tělesná výchova (5.8.2.),
- člověk a svět práce (5.9.),
- literární výchova (5.10.2.),
- průřezová témata (6.).

Obsah vzdělávání družiny je rozdělen do tří částí:

- tematický plán,
- vybrané činnosti z průřezových témat,
- zájmové kroužky.

TEMATICKÝ PLÁN

Obsah vzdělávání ve ŠD je rozdělen do devíti témat. Prvních pět témat je zpracováno podle vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“ a poskytuje žákům znalosti a dovednosti o světě, přírodě, společnosti, historii, rodině a učí je vnímat vztahy mezi nimi. Další čtyři témata tvoří „výchovy,“ která jsou trvalou součástí činnosti ve školní družině. K naplnění cílů si ŠD stanovila v uvedených tématech činnosti, jimiž chce program naplňovat. U každého tématu jsou uvedeny rozvíjené klíčové kompetence a propojení s průřezovými tématy. Důraz je kladen na respektování individuálních potřeb a možností žáků.

5. 1. 1. Místo, kde žijeme

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Zná prostředí školy, okolí školy a své město. Uplatňuje v praxi pravidla silničního provozu při pohybu ve městě. Ví, kde pracují rodiče.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Poznává místo a okolí svého bydliště, znalosti zařadí do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích. • Všímá si dění i problémů v okolí, podle možností na ně upozorní. • Vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky o daném tématu. • Ve skupině spolupracuje při plnění zadaného úkolu. Podle možností pomáhá druhým. • Uplatňuje znalosti z oblasti bezpečnosti. • Vybavení družiny, školy a města chápe jako výsledek práce mnoha lidí a chrání je před poškozováním. • Seznamuje se s institucemi ve svém okolí, které může využívat při účelném trávení volného času.
C. Metody a formy práce	Soutěže, rozhovory, vycházka, četba, exkurze, výstavy, besedy, kvízy, dílny, prezentace, individuální přístup, projekty, výklad.
D. Činnosti	Orientujeme se ve škole, družině, známe organizaci provozu ve škole. Orientujeme se v nejbližším okolí školy. Na vycházkách se seznamujeme s významnými budovami, úřady, institucemi a památkami. Víme, kde se nacházejí instituce k vhodnému trávení volného času. Vyprávíme, které památky v okolí jsme navštívili a co jsme tam viděli. Při vhodných příležitostech se seznamujeme se základními dopravními značkami a víme jak správně přecházet silnici. Naučíme se nejméně jednu hanáckou písničku. Poznáváme okolní státy a jejich kulturu.
E. Průřezová témata	Výchova demokratického občana. Multikulturní výchova.

5.1.2. Lidé kolem nás

<p>A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností</p>	<p>Zná příbuzenské vztahy v rodině. Zná a dodržuje svá práva a povinnosti. Zná možnosti kulturního vyžití ve svém okolí. Ví, že majetek má hodnotu a je nutné chránit osobní i společenský majetek.</p>
<p>B. Klíčové kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje znalosti a zkušenosti v praktických situacích v mezilidských vztazích. • Nevyhýbá se problémům v kolektivu, snaží se je řešit. • Učí se formulovat své názory. • Chápe, že odpovídá za své jednání, umí nést důsledky za svá rozhodnutí. Je ohleduplný k druhým, pomáhá slabším. Rozpozná vhodné a nevhodné chování (agresivitu, šikanu - dovede se jim bránit). Umí spolupracovat ve skupině. Je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi. • Uvědomuje si svá práva a povinnosti, respektuje práva druhých. • Vybavení družiny, školy, města chápe jako výsledek práce mnoha lidí a chrání jej. • Zná kulturní instituce ve svém okolí a využívá je při trávení volného času.
<p>C. Metody a formy práce</p>	<p>Komunitní kruh, rozhovory, vycházka, četba, poslech, exkurze, výstavy, besedy, kulturní vystoupení, prezentace, individuální přístup.</p>
<p>D. Činnosti</p>	<p>Orientujeme se v blízkých příbuzenských vztazích, v rodině. Dodržujeme zásady společenského chování. Dodržujeme dobré mezilidské vztahy, učíme se soužití se zdravotně postiženými žáky a žáky jiných národností. Seznamujeme se s obsahem Úmluvy o právech dítěte a chápeme význam jejího dodržování. Dodržujeme práva a povinnosti žáků školy, šetříme a chráníme majetek ve škole. Vážíme si věcí osobních i veřejných. Seznamujeme se s kulturními institucemi ve městě. Za pomoci citlivého přístupu vychovatele předcházíme projevům nesnášenlivosti mezi žáky.</p>
<p>E. Průřezová témata</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova. Výchova demokratického občana. Multikulturní výchova.</p>

5.1.3. Lidé a čas

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Zná a dodržuje režim dne ve školní družině (vytváří si správné návyky). Ví, jak roční období ovlivňuje činnost v družině. Zná významné svátky a výročí v ČR.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Všímá si souvislostí mezi jevy v průběhu jednotlivých ročních obdobích. • Učí se řešit problémy spojené s průběhem ročních období. • Chápe nutnost dodržování režimu dne pro zajištění provozu ve školní družině. • Poznává význam svátků a výročí. • Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Při práci používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje stanovená pravidla. • Umí rozlišit čas nutný na práci a na záliby (volný čas).
C. Metody a formy práce	Soutěže, komunitní kruh, rozhovory, vycházka, četba, poslech, exkurze, výstavy, besedy, dílny, kulturní vystoupení, výklad, individuální přístup, křížovky.
D. Činnosti	Seznamujeme se s režimem dne ve ŠD a chápeme nutnost jeho dodržování pro bezproblémový provoz ve ŠD. Provádíme různé činnosti ve ŠD v závislosti na ročních obdobích. Při činnostech ve ŠD se seznamujeme s významnými svátky a výročími. Seznamujeme se s nejvýznamnějšími kulturními památkami v místě a nejbližším okolí.
E. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova.

5.1.4. Rozmanitosti přírody

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Zná proměny planety Země a naší sluneční soustavy. Zná a dodržuje zásady ochrany přírody. Chápe význam třídění odpadů a podílí se na něm.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Vědomosti získané při vzdělávání uplatňuje v praxi. • Všímá si problémů z oblasti ochrany přírody a přispívá řešení. • Dokáže formulovat problémy spojené s ochranou životního prostředí. • Chápe, že jen spoluprací všech lidí na planetě je možné zajistit ochranu přírody. • Chápe odpovědnost lidstva za poškozování životního prostředí a nutnost přírodu chránit. • Při úpravě zelených ploch se učí správně používat potřebné nářadí. • Chápe, že ochrana přírody může být vhodnou náplní volného času (např. členství v ČSOP).
C. Metody a formy práce	Soutěže, komunitní kruh, rozhovory, vycházka, četba, poslech, exkurze, výstavy, besedy, kvízy, dílny, prezentace, výklad, individuální přístup, projekty, testy, křížovky.
D. Činnosti	Poznáváme planetu Zemi a sluneční soustavu (pozorování, návštěva hvězdárny). Seznamujeme se s podmínkami života na Zemi, rostlinami a živočichy. Známe svou odpovědnost k přírodě, přispíváme k ochraně životního prostředí. Dbáme na třídění odpadů a podílíme se na sběru odpadových surovin. Tvoříme výrobky z odpadového materiálu. Podílíme se na úpravě travnatých ploch v areálu školy.
E. Průřezová témata	Výchova demokratického občana. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Environmentální výchova.

5.1.5. Člověk a jeho zdraví

<p>A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností</p>	<p>Zná a dodržuje základní hygienické návyky. Dodržuje zásady bezpečného chování. Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi. Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu.</p>
<p>B. Klíčové kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • K trávení volného času 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ví, jak získané znalosti z oblasti první pomoci, bezpečnosti a dopravních předpisů využít v praxi. • Učí se správně řešit problémy spojené s hygienou, bezpečností práce a silničního provozu. • Komunikuje bez ostychu, vhodně a kultivovaně při hrách a ostatních činnostech ve ŠD, umí nahlásit nehodu či požár. • Rozpozná vhodné a nevhodné chování svoje i osob ve svém okolí. • Dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí. Uvědomuje si svá práva i práva druhých. • Pohybové činnosti ve ŠD ukazují na možnosti vybrat si vhodnou aktivitu pro volný čas. Umí říci NE nevhodným nabídkám na využití volného času.
<p>C. Metody a formy práce</p>	<p>Soutěže, komunitní kruh, rozhovory, vycházka, sportovní hry, kvízy, testy, individuální přístup, projekty, výklad, dopravní hřiště, křížovky, nácvik – cvičení.</p>
<p>D. Činnosti</p>	<p>Dodržujeme zásady osobní hygieny a čistoty při veškerých činnostech ve ŠD. Učíme se zásadám správného stolování. Uvědomujeme si nebezpečí kontaktu a komunikace s cizími osobami. Pohybové aktivity zařazujeme do každodenní činnosti ŠD – sportovní hry, soutěže, závody. Odhalujeme nevhodné jednání žáků (vandalismus, agresivita, šikana) a umíme se jim bránit. Dodržujeme pitný režim v době pobytu ve ŠD. Učíme se předcházet úrazům, umíme ošetřit drobná poranění. Učíme se bezpečně chovat v roli chodce a cyklisty.</p>
<p>E. Průřezová témata</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova.</p>

5.1.6. Hudební výchova

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Umí vnímat různé hudební formy. Zaujímá aktivní vztah k hudbě. Umí správně dýchat při zpěvu. Dovede dodržovat rytmus, rozlišuje výšku tónu, délku a sílu. Dovede se spontánně a kulturně projevit v hudebně-pohybových činnostech.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Umí intonovat, rozezná rytmus. Naučí se nové písně • Umí se spontánně projevit a pohybově vyjádřit. Zapojí se do sólového a skupinového zpěvu. • Prostřednictvím hudby rozvíjí svou osobnost, smyslovou a citovou kultivovanost a estetické kvality. • Uplatňuje hlavní zásady hlasové hygieny. • Rozvíjí svůj zájem o hudbu, ví, že hudba je vhodným naplněním volného času.
C. Metody a formy práce	Soutěže, dramatizace, četba, poslech, besedy, kulturní vystoupení, individuální přístup, nácvik – cvičení, výklad.
D. Činnosti	Zpíváme s doprovodem kytary nebo jiného nástroje. Cvičíme rytmus prostřednictvím tleskání, ťukání. Učíme se první taneční kroky, hudebně pohybové hry, rytmicko-melodické hry a dechové hry. Hrajeme sluchové hry – poznávání písní podle melodie nebo vytřukávaného rytmu. Posloucháme hudbu – hudební pohádky, písně pro děti aj. Zařazujeme hudebně pohybové činnosti do kulturních vystoupení na veřejnosti. Cvičíme na hudbu, zkusíme aerobic. Rozvíjíme estetické vnímání, citovost a aktivní vztah k hudbě. Při hudbě využíváme dětskou přirozenost, aktivitu a touhu po pohybu. Seznamujeme se s hudbou, písněmi a tanci z jiných zemí.
E. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Multikulturní výchova.

5.1.7. Výtvarná výchova

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Získá estetický vztah ke skutečnosti (práci, lidem, prostředí). Vnímá a chápe krásu v umění. Naučí se různé techniky výtvarného umění. Rozvíjí estetické názory, vkus a estetické potřeby. Rozvíjí fantazii, kreativitu, hravost, jemnou motoriku.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s chutí, započatou práci dokončí. Tvoří spontánně, ale také vědomě. • Učí se řešit problémy vznikající při práci, spontánně vymýšlí nová řešení. • Umí vyjádřit své pocity prostřednictvím výtvarné práce. Chápe umění jako formu sdělení. • Ve skupině spolupracuje při společné práci. • K zadanému úkolu přistupuje odpovědně, uvědoměle. Dbá na své osobní zdraví i druhých. Získává aktivní postoj k výtvarnému umění. • Chápe, že výsledky tvorby lidí pomáhají zkrášlovat prostředí. • Vybírá si zájmovou činnost dle vlastních dispozic. Ví, že výtvarná výchova je vhodným naplněním volného času.
C. Metody a formy práce	Soutěže, ukázka, rozhovory, četba, výstavy, besedy, dílny, individuální přístup, výklad, malba, kresba.
D. Činnosti	Tvoříme z přírodních i dalších materiálů. Pracujeme s modelínou, papírovými šablonami, barevným papírem. Tvoříme z netradičních materiálů (dřevěný kolíček na prádlo, zátka, papírová rolka, papírové krabičky). Pracujeme s barvami (rozpíjení, zapouštění, pozorování barevné struktury). Pracujeme s textilem, kombinujeme různé materiály (textil, gáza, vlna). Malujeme a kreslíme na různá témata. Malujeme vlajky různých zemí. Účastníme se výtvarné soutěže. Seznamujeme se s výtvarným uměním z jiných zemí.
E. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Multikulturní výchova.

5.1.8. Tělesná výchova

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Zvládá s individuálními předpoklady jednoduché pohybové dovednosti jednotlivce i skupiny, usiluje o zlepšení. Spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích. Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. Reaguje na základní pokyny při hrách a cvičeních.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Zná pravidla pohybových činností - her, závodů. • Problémy při hře řeší dodržováním zásady FAIR PLAY. • Umí říci svůj názor v případě potřeby (porušování pravidel). Umí se vhodným způsobem dohodnout na hře. • Spolupracuje ve skupině k dosažení společného výsledku. V případě potřeby pomáhá slabším. • Uvědomuje si svá práva i druhých, dodržuje pravidla při hře. • Při činnostech používá jen bezpečné nářadí. • Vybírá si smysluplné pohybové činnosti ve volném čase.
C. Metody a formy práce	Soutěže, rozhovory, vycházka, sportovní hry, individuální přístup, projekty, dopravní hřiště, nácvik – cvičení, výklad.
D. Činnosti	Dodržujeme pohybový režim a správné držení těla. Využíváme relaxační cvičení. Rozvíjíme vytrvalost, rychlost, koordinaci pohybu. Dodržujeme hygienu při TV. Pohybové aktivity provádíme jen v bezpečných prostorách. Učíme se základům první pomoci. Zúčastňujeme se pohybových her, Olympiády ve ŠD. Při pohybových aktivitách využíváme i netradiční náčiní. Využíváme rytmické a kondiční formy cvičení – vyjádření melodie a rytmu pohybem. Zvládáme základy sportovních her – manipulaci s míčem, pálkou, spolupráci ve hře. Využíváme bazén – cvičíme plavecké dovednosti, otužujeme se. Na dopravním hřišti se učíme zásady správné jízdy na kole. Seznamujeme se s možnostmi členství v tělovýchovných sdruženích.
E. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Výchova demokratického občana. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

5.1.9. Pracovní výchova

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Vytváří jednoduchými postupy předměty z různých materiálů. Zvládá činnosti při práci se stavebnicemi. Pečuje o nenáročné rostliny. Umí se správně chovat při stolování v jídelně.
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Při práci využívá získané zkušenosti a poznatky. • Rozlišuje správné a chybné řešení situací a problémů. • Projevuje ohleduplnost, při práci ve skupině spolupracuje a v případě potřeby se dokáže podřídit • K práci přistupuje zodpovědně, dbá na své zdraví a zdraví spolužáků, dodržuje bezpečnost při práci. • Při práci používá bezpečné materiály a nástroje. • Umí si vybrat činnosti dle vlastního zájmu, dokáže své zájmy rozvíjet i ve skupině.
C. Metody a formy práce	Soutěže, rozhovory, vycházky, četba, exkurze, výstavy, besedy, dílny, prezentace, individuální přístup, projekty, výklad.
D. Činnosti	Pracujeme s drobným materiálem – navlékáme, svazujeme, stříháme, trháme (tvorba koláží, navlékání náhrdelníků, závěsné ozdoby, šití knoflík Modelujeme - učíme se hníst, válet, koulet, mačkat, vytahovat, ubírat, vykrajovat a modelovat základní tvary. Používáme plastelínu, modurit, sádro, hlínu, venku písek a sníh. Pracujeme s papírem - nacvičujeme mačkání, trhání, stříhání, překládání, skládání, vyrábíme jednoduché modely. Pracujeme s textilem - šijeme, uzlujeme, háčkujeme, vyšíváme. Pracujeme se stavebnicemi a stavebnicovými prvky - Merkur, Lego, puzzle, obrázkovými kostkami, tvoříme mozaiky z různých materiálů. Poznáváme, co patří na pole, zahradu, do lesa. Sejeme a pozorujeme růst fazolí, hrachu, obilí. Rozpoznáváme základní druhy obilovin. Sbíráme přírodní materiál. Učíme se dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při práci Učíme se zásady správného stolování a hygieny.
E. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova.

5. 1. 10. Literární výchova

A. Zaměření	Rozvíjet čtenářské a jazykové dovednosti Formovat pozitivní vztah k literatuře a k umění Pracovat s liter. textem (poznávat příběhy, postavy, hrdiny)
B. Cíle	Rozvíjet u dětí představivost a fantazií Rozvíjet pozitivní vztah k literatuře Obohacovat slovní zásobu a jazykové dovednosti Rozvíjet vlastní uměleckou tvořivost (recitace, sloh) Vést k estetickému chování
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj čtenářských a jazykových dovedností • Kultivace mluveného projevu (obohacuje slovní zásobu, ...) • Umí pracovat ve skupině, osvojuje si elementární lit. pojmy a poznatky • K zadaným úkolům přistupuje odpovědně a uvědoměle • Učí se organizovat, třídít, hodnotit, • Výběr literárního žánru podle věku, vlastních dispozic
D. Metody a formy práce	Rozhovor, výklad – četba Názorný příklad, ukázka – poslech Hodnocení Aktivní umělecké kroky
E. Činnosti	Učí se pracovat s textem (vysvětlení textu, popis, analýza) Kultura mluveného projevu (správné tempo, intonace, přízvuk, artikulace, pamětné zvládnutí) Učí se pracovat s dechem Rozvoj výslovnosti – hry se slovy, jazykolamy Zbavuje se ostychu (při předčítání, přednesu textu před třídou) Učí se zhodnotit svůj výkon Učí se propojovat poznatky z různých oborů (literatura, hudba, výtvarné umění)
F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských, globálních souvislostech Multikulturní výchova

5. 2. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata jako důležité formativní prvky vzdělávání vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků a pro jejich vzájemnou spolupráci především při řešení úkolů. Prostupují do celé činnosti ŠD a tím napomáhají rozvíjet osobnosti žáků především v oblasti postojů a hodnot.

Při komplexním pojetí výchovně-vzdělávací práce se plnění těchto úkolů prolíná s tematickým plánem. Průřezová témata jsou začleněna do vzdělávacího obsahu ŠD integrací do tematického plánu, případně realizována pomocí projektů.

Průřezové téma	Činnost	Integrace do tématu nebo projekt
Osobnostní a sociální výchova	<p>K osobnostnímu rozvoji žáků přispíváme celou činností ve ŠD - pracovní výchovou, při hrách a soutěžích, cvičením smyslového vnímání, paměti, pozornosti a soustředění</p> <p>Regulaci vlastního sebeovládání, jednání a prožívání cvičíme při práci a hrách v kolektivu, při dodržování režimu.</p> <p>K sociálnímu rozvoji žáků přispíváme hraním a prací v kolektivu, vzájemným respektováním na základě uznávání lidských práv</p>	<p>Člověk a jeho zdraví Výtvarná výchova Tělesná výchova Pracovní výchova Hudební výchova</p> <p>Člověk a jeho zdraví Lidé a čas Tělesná výchova</p> <p>Lidé kolem nás</p>
Výchova demokratického občana	<p>Vedeme žáky k chápání ŠD jako otevřeného, partnerského a demokratického společenství</p> <p>Učíme žáky soužití s národnostně odlišnými žáky ve škole, lidmi ve společnosti</p> <p>Seznamujeme žáky s možnostmi členství v občanských sdruženích pracujících s dětmi</p>	<p>Místo kde žijeme Lidé kolem nás</p> <p>Lidé kolem nás</p> <p>Místo, kde žijeme Tělesná výchova</p>
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<p>Poznáváme země z různých světadílů, jejich vlajky a sportovce</p> <p>Vyprávíme, co jsme viděli na dovolené v zahraničí</p>	<p>Místo, kde žijeme Projekt Olympiáda Výtvarná výchova</p> <p>Místo, kde žijeme</p>
Multikulturní výchova	<p>Seznamujeme žáky s kulturou z jiných zemí prostřednictvím hudby, filmů, četby, sportu, výtvarné výchovy.</p>	<p>Místo, kde žijeme Lidé kolem nás, Hudební výchova Kroužek Bijásek Výtvarná výchova</p>

Průřezové téma	Činnost	Integrace do tématu nebo projekt
Environmentální výchova	Třídíme odpady, sbíráme využitelné suroviny	Rozmanitosti přírody
	Seznamujeme se s problematikou životního prostředí a možnostmi šetření energiemi	Rozmanitosti přírody Projekt Den Země
Mediální výchova	Seznamujeme se s dětskými časopisy	Projekt – beseda

5. 3. ZÁJMOVÉ KROUŽKY

Pro rozvíjení individuálních zájmů dětí budou pracovat tyto zájmové kroužky:

- hry s pohybem 1x týdně
- loutkový 1x týdně
- bijásek 2x za měsíc
- pracovní-výtvarných dovedností 1x týdně
- jóga pro děti 1x týdně
- malý zdravotník 1x týdně

Kroužky pomáhají k prezentaci družiny na veřejnosti.

5.3.1. Hry s pohybem

A. Zaměření	Pohybová, sportovní a míčová průprava
B. Cíle	Rozvoj fyzické zdatnosti. Správné držení těla. Prožití ze hry, upevňování pohybových dovedností. Komunikace, vztahy ke spoluhráčům. Chování při výhře i prohře. Zdokonalování pohybové aktivity.
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Poznává smysl a cíl učení, rozvíjí pohybové schopnosti. • Má radost ze hry, baví se pohybem. • Spolupracuje ve skupině k dosažení společného cíle. • Chápe výsledky společné práce. • Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových činnostech. • Učí se pravidlům a principům míčových i jiných her. • Učí se pravidlům fair play. • Učí se sportovním pravidlům a disciplíně. • Pracuje na zlepšení fyzické kondice.
D. Metody a formy práce	Výklad, názorný příklad, ukázka, nácvik cvičení.
E. Činnosti	Mít radost ze hry a bavit se pohybem. Ovládat pravidla míčových her. Spolupracovat s ostatními v týmu. Projevovat svůj názor a respektovat ostatní. Celkové zlepšení pohybových dovedností. Cvičení základních gymnastických prvků. Míčové a pohybové hry, různé druhy vybíjené, hry v družstvech, závodivé hry, překážkové dráhy, badminton, kopaná, házená, relaxační a odpočinková cvičení s hudbou.
F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova.

5.3.2. Loutkový kroužek

A. Zaměření	Nácvič loutkového představení pro děti z MŠ, pro rodiče, širší veřejnost a pro žáky školy z 1. – 4. ročníku.
B. Cíle	Rozvoj představivosti a fantazie u dětí. Rozvoj kladného vztahu k literatuře (i klasické). Vnímání prostoru a umění pohybovat se v něm. Objevování možností sebevyjádření, vcítění se do různých lidských vlastností. Kultivování mluveného projevu.
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Poznává smysl a cíl učení textu při nácvič přestavení, umí zhodnotit svůj výkon. • Ovládá řeč, učí se komunikovat bez ostychu, zdokonaluje se v kultivované komunikaci. • Umí pracovat ve skupině, respektuje jiné, je citlivý k druhým. • K zadaným úkolům přistupuje odpovědně a uvědoměle. • Učí se organizovat, řídit a hodnotit práci kroužku, vybavení chrání před poškozováním. • Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových činnostech.
D. Metody a formy práce	Výklad, četba, názorný příklad, ukázka, poslech, dramatizace, nácvič - cvičení, veřejné vystoupení, individuální přístup.
E. Činnosti	Učíme se pracovat s textem klasické pohádky. Rozvíjíme hlasový projev, hlasovou intonaci. Učíme se správně pracovat s dechem. Zlepšujeme svou výslovnost – hrajeme hry na výslovnost, rytmizační hry, jazykolamy. Učíme se improvizovat. Zbavujeme se ostychu a učíme se texty na veřejná vystoupení, procvičujeme paměť. Učíme se správnému držení maňaska, popřípadě svého těla. Živě diskutujeme o scéně, kulisách, rekvizitách. Rozvíjíme svou představivost a fantazii. Umíme zhodnotit svůj výkon. Učíme se emotivně vcítit do své postavy, rozpoznáme dobro a zlo, kladnou postavu od záporné. Učíme se využívat celého prostoru jeviště.
F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova.

5.3.3. Bijásek

A. Zaměření	Pravidelná návštěva filmových představení pro děti.
B. Cíle	Rozvoj kulturního a společenského chování. Rozvíjení zájmu o filmovou tvorbu a literaturu. Formování vkusu, rozvoj estetické výchovy.
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Hledá odpovědi na otázky inspirované filmem, všímá si souvislostí mezi jevy. • Prostřednictvím filmů kultivuje svoji komunikaci. • Rozpozná vhodné a nevhodné chování mezi lidmi. • Chápe společenský význam kulturních zařízení. • Ví, jak se chovat ke společenskému majetku, chrání jej před poškozením. • Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových činnostech.
D. Metody a formy práce	Návštěva filmového představení, výklad, četba, rozhovor.
E. Činnosti	Pravidelně navštěvujeme filmová představení pro děti v kině Metro v rámci klubu Bijásek (zpravidla 1x za 14 dnů). Rozvíjíme zájem o filmovou tvorbu a literaturu. Učíme se společenskému a kulturnímu chování v kině. Cestou do kina a zpět poznáváme dopravní značky a pravidla správného přecházení komunikací. Orientujeme se ve městě. Učíme se hodnotit postavy a situace z filmového představení. Seznamujeme se s významem kulturních institucí. Víme, že společenský majetek je nutné chránit před poškozováním. Prostřednictvím filmů se seznamujeme s kulturou v jiných zemích.
F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Multikulturní výchova

5.3.4. Pracovně-výtvarných dovedností

A. Zaměření	Spojení pracovních i výtvarných dovedností
B. Cíle	Rozvíjet u dětí fantazií, představivost, tvořivost Seznámit děti s novými výtvarnými technikami a pracovními postupy Formovat pozitivní vztah k výtvarnému umění Rozvíjet vlastní uměleckou tvořivost
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Občanské • Sociální a personální • Pracovní • Komunikativní • K trávení volného času 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Děti se učí soustředěnosti, trpělivosti, přesnosti, pečlivosti • Procvičováním jemné motoriky dosahujeme u dětí kvalitnějšího písemného projevu • Rozvíjení rozumové výchovy (poznatky o různých materiálech a prac. postupech) • Hledání svých vlastních originálních řešení při zhotovování výrobků bez použití šablony • Zadaným úkolům přistupuje dítě odpovědně a uvědoměle; dovede práci k požadovanému cíli, reprezentuje školu při výtvarných soutěžích • Umí pracovat ve skupině (kolektivní práce), učí se společnému řešení pracovních úkolů • Učí se správnému držení nástroje, účelnému uspořádání prac. místa, čistotě při práci • Šetří materiálem • Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci • Vzájemná účelná komunikace při společné práci a soc. vztahy mezi dětmi • Děti rozvíjí své výtvarné zájmy • Návštěva výstav • Prezentace výtvarných prací - výstavky
D. Metody a formy práce	Dialog mezi vychovatelem a žákem Vtipná motivace (písnička, básnička, hádanka) Názorná ukázka Hra spojená s experimentováním Využití dětských časopisů (náměty, návody a pracovní postupy)
E. Činnosti	Tvoříme z odpadových i přírodních materiálů, práce s přírodninami Malba temperovou malbou, prstovými barvami, glitrovými lepidly Kresba tuší, inkoustem Malba na sklo, na přírodniny (ulity, kameny) Užití ubrouskové techniky na různých materiálech Koláže (textilní, papírové, z přírodnin) Tvorba pozvánek, přání, jmenovek Výtvarné zobrazování zážitků ze života dětí i dospělých, námětů ze společenského života a ilustrace (pohádek, říkadel, lidí a přírody v různých ročních obdobích)
F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení k evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova

5.3.5. Jóga pro děti

A. Zaměření	Jógové, dechové a relaxační cvičení
B. Cíle	Pohybová průprava Prevence vadného držení těla Upevňování duševní rovnováhy dětí Regenerace duševních sil Rozvoj koncentrace Zvyšování odolnosti organismu Zvládnání nepříznivých vnějších vlivů
C. Klíčové kompetence	Žák:
<ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Občanské • K trávení volného času • Sociální 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznává sebe sama po stránce fyzické a psychické (poznává jednotlivé části svého těla) • Dokáže se koncentrovat (soustředit) • Uplatňuje rozvahu při řešení problému • Volí nenásilnou formu • Problémy jsou motivací k jejich řešení • Chápe pohyb jako pohyb sebevyjádření • Dokáže vyslovit své myšlenky a představy • Umí reagovat na vyprávěný příběh • Dokáže vyjádřit své pocity • Dbá o své osobní zdraví • Seznamuje se s mezilidskými vztahy • Poznává zdravý životní styl • Učí se zodpovědnosti a toleranci • Zdokonaluje své přirozené pohybové schopnosti • Umí si vybrat vhodné zájmové činnosti • Rozpozná vhodné a nevhodné chování • Zdokonaluje své přirozené citové a mravní schopnosti • Poznává morální zásady a principy – nenásilí, pravdomluvnost, nekradení, sebekázeň, spokojenost
D. Metody a formy práce	Výklad, poslech, názorný příklad, ukázka, nácvik jógových cviků, relaxace, vyprávění, individuální přístup
E. Činnosti	Pohybové hry Jógová cvičení Dechová cvičení Relaxace – navozování představ Poslech relaxační hudby Cvičení pro správné držení těla
F. Průřezová témata	Osobnostní sociální a mravní výchova Výchova demokratického myšlení v globálních souvislostech Multikulturní výchova

5.3.3. Malý zdravotník

A. Zaměření	Upevňování zdravého životního stylu, poskytnutí první pomoci
B. Cíle	<p>V péči o tělo uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky a tím předcházet nemocem. Zvládnutá základů první pomoci. Umět používat důležitá tel. čísla první pomoci. Seznámit se, jak funguje lidské tělo a smyslové orgány a využívat těchto poznatků k podpoře vlastního zdravého způsobu života. Dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných. Uplatňovat základní pravidla bezpečnosti účastníků silničního provozu.</p>
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učí se základy první pomoci a poznává, že zachránit život může každý. • Zjistí, jak předcházet nemocem a úrazům. • Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. • Praktickou formou modelových situací se naučí komunikovat s operátorem na důležitých tel. číslech první pomoci. • V kroužku spolupracuje a navzájem si pomáhá. • Upevňuje heslo: „co nemáš rád, nedělej druhým“. • Neublíží ostatním. • Získává pochopení a toleranci k lidem se zdravotním hendikepem. • Vše si vyzkouší prakticky a tím získává vztah ke svému zdraví. • Dodržuje zásady bezpečného chování ve volném čase tak, že aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci. Odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná a v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.
D. Metody a formy práce	Výklad, názorný příklad, scénky, nácvik, hry, cvičení, relaxace apod.
E. Činnosti	<p>Učíme se pečovat o svoje zdraví, držení těla, pohyb, správné dýchání, stravovací návyky apod. Nacvičujeme poskytování první pomoci a ošetřování drobných poranění. Procvičujeme telefonování na tísňové linky první pomoci. Zdokonalujeme se v toleranci k druhým. Opakujeme si základní pravidla účastníků silničního provozu.</p>

F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Multikulturní výchova
----------------------------	---

Ke dni [1. 9. 2020](#) se ruší předchozí znění ŠVP.

V Prostějově 26. 8. 2020

RNDr. Ing. Rostislav Halaš
ředitel školy